

Број: 49/17

24. 02. 2017. год.

НОВИ САД III

На основу члана 55. став 7. Закона о високом образовању ("Сл. гласник Р. Србије" бр. 76/05, 100/2007 – аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013, 99/2014, 45/2015 – аутентично тумачење, 68/2015 и 87/2016) и члана 88. Статута Факултета за правне и пословне студије др Лазар Вркатић, Наставно-научно веће Факултета за правне и пословне студије др Лазар Вркатић је на седници одржаној дана 20.02.2017. године усвојило:

Кодекс о академском интегритету

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

а. Циљ

Циљ Кодекса јесу очување достојанства професије, унапређивање моралних вредности, заштита вредности знања и подизање свести о одговорности свих чланова академске заједнице.

б. Примена

Кодекс се примењује у професионалном и јавном деловању свих чланова академске заједнице независно од врсте и трајања уговора на основу кога остварују права и обавезе на високошколској установи: наставног и научног особља, студената, ваннаставног особља, као и лица која нису чланови академске заједнице, а учествују у раду високошколске установе.

в. Старање о остваривању стандарда

Органи и тела високошколске установе дужни су, у оквиру својих надлежности, да се старају о остваривању и унапређењу етичких стандарда на установи, у складу са Кодексом и да обезбеде услове неопходне за упознавање чланова академске заједнице са свим прописима који се тичу њихових права и обавеза.

г. Независност поступка утврђивања неакадемског понашања

Поступци прописани Кодексом не представљају замену за грађанске, кривичне, управне, дисциплинске и друге поступке који су уређени законима и општим актима високошколске установе.

д. Тумачење

Уколико у овом Кодексу не постоји одредба која се може директно применити на одређени случај, Кодекс ће бити примењен у складу са смислом његових начела.

Уколико поједина питања нису регулисана овим Кодексом, примењиваће се правила утврђена одредбама Кодекса о академском интегритету Универзитета Унион.

Све изразе у мушким роду у овом Кодексу који се односе на физичка лица треба тумачити тако да обухватају и особе женског пола.

A. НАЧЕЛА

1. Независност, самосталност и академска слобода

- 1.1. Слобода мишљења и говора представљају фундаменталне академске вредности које су дужни да штите сви чланови академске заједнице.
- 1.2. Независност и самосталност чланова академске заједнице предуслови су квалитетног наставног и научног рада, као и очувања и унапређења академског интегритета.
- 1.3. Факултет подржава независност чланова академске заједнице тако што обезбеђује мирно уживање њихових права, спречава притиске на њих и њихово узнемиравање, подстиче слободу говора, академски дијалог и слободно и одговорно трагање за истином и обезбеђује одговарајуће услове за несметан академски рад.
- 1.4. Наставницима и сарадницима се омогућује да, уз поштовање стандарда стручности и одговорности, као и у границама свога статуса, независно и самостално доносе одлуке о свом научном и наставном раду.
- 1.5. Забрањена је свака врста узнемиравања и притисака међу члановима академске заједнице, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености. Чланови академске заједнице имају право аргументоване критике рада институције.
- 1.6. Чланови академске заједнице дужни су да се брину о интересима високошколске установе у духу развоја академских слобода, а посебно у погледу аргументоване расправе, критике, толеранције и одговорног трагања за оптималним решењима.

2. Поштење

- 2.1. Академска честитост члана академске заједнице заснива се на самосталности у академском и научном раду, односно спровођењу оригиналних научних истраживања, представљању властитих резултата, уз способност реалног сагледавања себе самог, властитог знања и тих резултата, као и на строгом поштовању ауторских права других.

3. Поштовање

- 3.1. Поштовање људског достојанства дужност је свих чланова академске заједнице. Забрањен је сваки вид омаловажавања, вређања и злостављања.
- 3.2. Чланови академске заједнице дужни су да негују односе сарадње који су засновани на међусобном уважавању, поштовању и разумевању, водећи рачуна о интересима академске заједнице као целине.
- 3.3. Академски дијалог, усмени или писани, начин је на који се износи сопствено мишљење и критика түђег мишљења или поступака. Академски дијалог подразумева пристојно, јасно и аргументовано изражавање мишљења, као и учтиву невербалну комуникацију. *Ad hominem* аргументација, оговарање, вређање, подсмех или омаловажавање супротни су академском дијалогу.
- 3.4. Уколико има сазнања о повериљивим подацима, члан академске заједнице дужан је да штити приватност лица на које се ти подаци односе.

4. Непристрасност

- 4.1. Недозвољен је сваки облик дискриминације у високошколској установи. Стручност, способност и професионалне заслуге, као и резултати у обављању одређене врсте делатности, послова и задатака, једини су релевантни критеријуми вредновања и напредовања чланова академске заједнице. Недозвољена је дискриминација студената током наставних активности и испита.
- 4.2. Чланови академске заједнице дужни су да се држе начела непристрасности и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донети унапред и засновани су на неоправданим генерализацијама, утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, стручним, административним, пословним и управљачким делатностима.
- 4.3. Чланови академске заједнице дужни су да своје професионалне обавезе и академске дужности обављају у складу са законом и непристрасно. Они не смеју да користе свој положај за стицање било какве користи или погодности за себе или повезано лице, нити да делују против интереса високог образовања у целини.
- 4.4. При обављању својих професионалних обавеза и академских дужности чланови академске заједнице дужни су да избегавају стварање односа зависности према лицима која би могла да утичу на њихову непристрасност, а у случају да такав однос већ постоји дужни су да га отклоне.
- 4.5. Чланови академске заједнице дужни су да избегавају ситуације које могу за последицу да имају кршење објективности и непристрасности, посебно између чланова заједнице који су

у узајамном хијерархијском односу, односно који укључују оцењивање туђег рада и достигнућа, или одлучивање о статусу лица која су хијерархијски подређена, њиховом професионалном напредовању, погодностима, награђивању или кажњавању.

- 4.6. Чланови академске заједнице не могу обављати ниједан ван-академски посао или делатност који су у супротности са њиховим професионалним обавезама на високошколској установи или утичу на њихов интегритет и објективност у вршењу академских дужности.
- 4.7. Чланови академске заједнице дужни су да избегавају сукоб интереса. Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес члана академске заједнице или приватни интерес са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање професионалних обавеза (доношење професионалних одлука или предузимање професионалних радњи) и академских дужности од стране члана академске заједнице.
- 4.8. Приватни интерес је било каква корист или погодност за члана академске заједнице или са њим повезаног лица.
- 4.9. Повезана лица су лица која се са чланом академске заједнице налазе у посебном односу заснованом на браку или ванбрачној заједници, крвном сродству у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, тазбинском сродству закључно са другим степеном сродства, односу заснованом на усвојењу, односу кумства, блиског пријатељства или интимне везе, као и сва друга лица која се према другим основама и околностима могу сматрати интересно повезаним са чланом академске заједнице.
- 4.10. Чланови академске заједнице не смеју да траже нити да примају, за себе или за друга лица, поклоне или услуге, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен утицај на њихову објективност или испуњавање професионалних обавеза.

5. Стручност

- 5.1. Чланови академске заједнице дужни су да свој рад обављају у складу са знањима и вештинама која су их квалификовала за дати статус, као и у границама своје стручности.
- 5.2. Дужност и право члanova академске заједнице је стално стручно усавршавање.

6. Одговорност

- 6.1. Чланови академске заједнице су дужни да буду свесни своје одговорности према студентима, науци и друштву у коме живе. Они су одговорни за квалитет наставног и научног рада који обављају.
- 6.2. Водећи рачуна о општем добру, чланови академске заједнице дужни су да чувају интегритет система високог образовања и сâме високошколске установе.

- 6.3. Како у свом професионалном животу, тако и у свом приватном животу чланови академске заједнице треба да чувају сопствени углед и углед те заједнице.
- 6.4. Чланови академске заједнице својим поступцима воде бригу о здрављу животне средине и залажу се за њену заштиту.
- 6.5. Чланови комисије који су учествовали у поступку одбране рада, писању извештаја и слично, одговарају за пропусте који се њима могу приписати у кривицу.

Посвећеност

- 7.1. Чланови академске заједнице дужни су да раде савесно, марљиво, одговорно и посвећено, према свом најбољем знању.

Б

8. Настава

- 8.1. Наставници су дужни да:

- а. поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде високошколске установе;
  - б. обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност, и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма;
  - в. теже постизању и преношењу квалитетних научних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;
  - г. понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања;
  - д. вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено;
- ћ. савесно провере сваки писани рад студента и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања дефинисаних овим Кодексом;
- е. обезбеде транспарентност и јавност испита и објективност оцењивања;
- ж. подстичу озбиљан и одговоран приступ студирању.

- 8.2. Члановима академске заједнице није дозвољено да користе, подстичу, помажу или толеришу употребу недозвољених средстава за испуњавање предиспитних обавеза и полагање испита.
- 8.3. Наставом се не сме пружати подршка предрасудама; сузбијање предрасуда помоћу аргументоване расправе треба да буде њен циљ.
- 8.4. Није дозвољено коришћење наставе или професионалног односа зарад личних, верских, политичких или идеолошких интереса.

8.5. Члановима академске заједнице није дозвољено да приступање испитима условљавају захтевима који нису садржани у елементима студијског програма, а посебно да намећу услове који њима доносе приватну материјалну и другу корист.

9. Истраживање и објављивање

- 9.1. Високошколска установа је дужна да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са правилима академске честитости, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања.
- 9.2. Чланови академске заједнице гарантују изврност радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.
- 9.3. У научноистраживачком и стручном раду није дозвољено:
- а. плахирање
  - б. лажко ауторство
  - в. измишљање и кривотворење резултата
  - г. аутоплахирање
- 9.4. Ове забране се односе на све писане радове наставног и научног особља и студената (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, специјалистички рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и сл.).
- 9.5. Одговорност за кршење ових забрана сносе и припадници академске заједнице у случају несавесног и неодговорног приказивања, односно занемаривања чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду (у рефератима за оцену докторске дисертације, избора у звање наставника или сарадника и сл.). Посебну одговорност има ментор при изради докторске дисертације, односно наставник који води студента код израде других облика писаних радова.
- 9.6. Плахирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изврног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, а нарочито:
- дословно преузимање, као и копирање из електронских, штампаних или рукописних извора текста другог аутора, односно текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица – са српског или страног језика, у деловима (без обзира на обим) или у целости – без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;
  - препричавање или сажимање текста другог аутора, као и текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица, из

електронских, штампаних или рукописних извора, са српског или страног језика, у деловима (без обзира на обим) или у целости, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела. Успутно навођење извornog аутора није довољно: аутор је дужан да обезбеди да се не створи погрешан утисак да су парафразиране реченице његова идеја;

- непрецизно цитирање, које не следи правила цитирања прихваћена у датој научној, односно стручној области;

- представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

9.7. Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада. Чланови академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања научног, односно стручног рада који су интелектуално допринели раду. Није дозвољен ни дослух између лица укључених у израду рада, који се показује у недозвољеној сарадњи између студената, пропусту да се наведе примљена помоћ или пропусту да се прецизно поштују правила о групном раду на пројектима.

9.8. Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намерно подешени или тенденциозно противумачени. Посебан облик измишљања и кривотворења резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

9.9. Аутоплагирање је поновно објављивање, у деловима или у целости, свог раније објављеног или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног, а да није изричito наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад .

9.10. Ментор рада не може бити коаутор студентског објављеног мастер рада или докторске дисертације.

9.11. Приликом спровођења истраживања потребно је прибавити информисану сагласност испитаника за учешће, обезбедити потребну анонимност испитаника и заштитити поверљиве податке. Истраживач не сме бити у сукобу интереса поводом истраживања које спроводи.

9.12. Неосновано пријављивање за плаџијат, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата, аутоплагирање, нетачност препорука или корупцију представља понашање којим се крши Кодекс.

10. Напредовање

10.1. Чланови академске заједнице имају право на неометано професионално усавршавање, развој и напредовање, а високошколска установа је дужна да за то обезбеди одговарајуће услове.

- 10.2. Недозвољено је измишљање или преправљање препорука и лажно представљање академских достигнућа.
- 10.3. Чланови академске заједнице не смеју радњама и активностима које проистичу из обављања њихових професионалних обавеза и академских дужности са собом повезана лица стављати у повлашћен положај у односу на друга лица.
- 10.4. Процена успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције члана академске заједнице мора да буде објективна, непристрасна и утемељена на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима.
- 10.5. Члан академске заједнице дужан је да процене о условима за професионално напредовање других чланова заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.
- 10.6. Недозвољен је сваки облик дискриминације у поступку вредновања услова професионалног напредовања, као и у самом поступку напредовања. Чланови комисија за оцену научног или наставног рада наставника или сарадника не смеју бити у сукобу интереса. Забрањени су лобирање, протекционизам, уцене и притисци.
- 10.7. Сви чланови академске заједнице имају једнаке услове за напредовање на основу процене испуњености професионалних обавеза.

11. Однос студената и осталих чланова академске заједнице

- 11.1. Сви чланови академске заједнице, а нарочито наставници и сарадници треба да поштују личност студента и да имају разумевања за његова/њена питања, мишљење, критику и академска интересовања.
- 11.2. Дискриминација и експлоатација студената у било ком виду су недозвољени. Нарочито су недозвољена финансијска, емотивна, социјална и сексуална експлоатација студента.
- 11.3. Уколико је у сукобу интереса, наставник/сарадник не може оцењивати знање студента, нити учествовати у комисији или телу за оцену.
- 11.4. Установа, наставници и сарадници треба да омогуће транспарентност критеријума и јавност оцењивања и испита.
- 11.5. Студенти су дужни да својим понашањем и изражавањем уважавају наставу, друге студенте и све чланове академске заједнице.
- 11.6. Коришћење мобилних телефона и других електронских апарате током трајања наставе није дозвољено изузев ако њихова употреба није предвиђена у наставне сврхе од стране наставника или сарадника.

12. Колегијалност и однос према академском подмлатку

- 12.1. Чланови академске заједнице дужни су да се једни према другима односе учтиво и са поштовањем.
- 12.2. Вређање, омаловажавање и оговарање не доликује члановима академске заједнице.
- 12.3. Чланови академске заједнице треба да негују професионалну сарадњу и да размењују стручна знања и мишљења.
- 12.4. Наставници треба да пружају стручну помоћ колегама и сарадницима који то затраже, осим ако она знатно не превазилази уобичајену размену знања.
- 12.5. Уколико између члanova академске заједнице дође до конфликата или поремећених односа, чланови академске заједнице треба да се, у границама своје моћи, старају да ти односи не ремете наставни, научни рад и остале академске послове.
- 12.6. Факултет треба да обезбеди услове за развој академског подмлатка. Предметни наставник треба да указује сараднику на предмету на добре и лоше стране његовог рада у који има увид, да му/јој помаже саветима и да својим радом пружа позитиван пример.
- 12.7. Неискуство академског подмлатка се не сме злоупотребљавати.

13. Однос академске установе и члanova академске заједнице

- 13.1. Чланови академске заједнице треба да чувају аутономију, углед и интегритет установе (Факултета и Универзитета) у коме раде.
- 13.2. Чланови академске заједнице треба да се с уважавањем односе према другим академским установама и њиховим члановима.
- 13.3. Уколико учествује у раду неког тела или органа установе, члан академске заједнице је дужан да то не чини привидно или фиктивно, него да свој посао обавља посвећено и стручно. Одговорна лица у установи дужна су да омогуће савестан рад у телима и органима установе тако што ће им благовремено достављати сву потребну документацију, обезбедити довољно времена за припрему и рад, као и онемогућити притиске и узнемирања који би утицали на независност и самосталност у њиховом раду.
- 13.4. Чланови академске заједнице су дужни да утичу на сузбијање сваког покушаја корупције у високошколској установи и да пријаве сваки такав случај, у складу са законом.
- 13.5. Сви видови експлоатације члanova академске заједнице су забрањени, а нарочито финансијска, емотивна, социјална и економска експлоатација.
- 13.6. Сваки притисак на чланове академске заједнице који би водио узнемирања или угрожавању мирног уживања права је недозвољен.

13.7. Чланови академске заједнице су дужни да савесно управљају пословима и с дужном пажњом користе ресурсе установе.

14. Иступање у јавности

14.1. Факултет треба да буде свестан своје друштвене одговорности и да подржи слободу мишљења, говора и јавна иступања (у штампаним или електронским медијима, на јавним скуповима итд.) чланова академске заједнице.

14.2. Приликом јавног иступања, чланови академске заједнице дужни су да поштују правила академског дијалога и да поштују етичка начела овог Кодекса.

14.3. Недозвољено је лажно или сензационалистичко представљање академских достигнућа.

14.4. Потребно је водити рачуна о прецизности у представљању сопствених образовних квалификација, компетентности и афилијације.

В. УТВРЂИВАЊЕ НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА

15. Примена

15.1. Поступак утврђивања неакадемског понашања примењује се на плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање, тражење или примање поклона, нерегуларно испитивање, сукоб интереса, привилеговање, лажно пријављивање и неетично понашање члана органа.

15.2. Мере изречене за неакадемско понашање не ослобађају учиниоца евентуалне одговорности по законским прописима о заштити ауторских права и права интелектуалне својине, као и по другим основима.

15.3. Остале повреде Кодекса санкционишу се према општем акту високошколске установе.

16. Органи

16.1. У поступку утврђивања неакадемског понашања учествују:

- етичка комисија
- стручни орган високошколске установе
- стручна комисија, коју, на предлог етичке комисије, образује стручни орган високошколске установе ради утврђивања чињеничног стања и давања предлога за даље поступање
- орган пословођења високошколске установе, који је дужан да се стара о спровођењу поступка утврђивања неакадемског понашања
- комисија за професионалну етику.

16.2. Сви учесници у поступку утврђивања неакадемског понашања дужни су да поштују етичке стандарде предвиђене овим Кодексом, а у случају повреде тих стандарда подлежу мерама прописаним за повреду Кодекса.

16.3. Чланови етичке комисије, стручне комисије и комисије за професионалну етику не могу бити лица којима је изречена нека од мера за повреду овог Кодекса. Чланови етичке комисије, стручне комисије и комисије за професионалну етику не смеју бити у сукобу интереса.

17. Покретање поступка - захтев

- 17.1. Захтев за утврђивање неакадемског понашања (у даљем тексту: захтев) могу поднети запослени на високошколској установи, студенти и друга физичка лица (у даљем тексту: акузатори), као и органи и тела високошколских установа и научноистраживачких организација, када постоји основана сумња да је рад другог лица настало као резултат неког од облика неакадемског понашања.
- 17.2. Захтев мора бити образложен и мора да садржи доказе који указују на неакадемско понашање.
- 17.3. Захтев мора да садржи личне податке и потпис подносиоца захтева, с тим да су ти подаци поверљиви, уколико подносилац то затражи.
- 17.4. Захтев се подноси етичкој комисији високошколске установе у којој је лице против кога се подноси захтев запослено или је било запослено, завршило студије, односно одбранило рад (у даљем тексту: матична установа).
- 17.5. У случају коауторства наставно-научних радника из две установе или већег броја установа, поступак се спроводи у високошколској установи која остварује већи удео у средствима којима се финансира пројекат у оквиру којег је настало рад чији је интегритет предмет поступка, а ако рад није резултат пројекта, у установи коју, између инволвиралих, по хитном поступку одреди Ректорски савет КОНУС-а, односно КАССС.

18. Даљи ток поступка

- 18.1. По пријему захтева етичка комисија проверава да ли је она надлежна за поступање по захтеву, да ли је захтев поднело овлашћено лице, да ли је захтев уредан и садржи све битне елементе прописане овим кодексом, као и да ли захтев није поднет и другој етичкој комисији у саставу истог универзитета.
- 18.2. Ако је захтев неуредан, етичка комисија ће у року од осам дана од дана пријема позвати подносиоца да достави уредан захтев, остављајући му за то рок од осам дана од дана пријема.
- 18.3. Ако подносилац не уреди захтев у остављеном року, етичка комисија ће одбацити захтев у року од осам дана од истека рока за уређење.
- 18.4. Ако је захтев уредан, етичка комисија у року од осам дана од дана његовог пријема доставља захтев лицу против кога је поступак покренут, ради писаног изјашњења у року од наредних 15 дана. Достављање је могуће и путем електронске поште.

18.5. Уколико етичка комисија закључи да лице против кога је поступак покренут избегава да прими захтев, односно да се о њему изјасни, донеће, у року не краћем од 25 и не дужем од 30 дана од дана када јој је захтев достављен, закључак да постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања.

18.6. У случају да је сумња на постојање неакадемског понашања неоснована, захтев се одбија.

18.7. Етичка комисија у процесу одбијања дужна је да размотри да ли одбијена пријава садржи елементе лажне, односно шиканирајуће пријаве и ако процени да за то постоји сумња, може да покрене поступак утврђивања одговорности подносиоца захтева.

18.8. Уколико постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања, у року од осам дана од дана пријема писаног изјашњења, односно од доношења закључка у случају недостављања писаног изјашњења, етичка комисија доставља захтев стручном органу матичне установе да образује стручну комисију.

19. Стручна комисија – састав и именовање

19.1. Стручну комисију чине:

- два члана из одговарајуће или блиске научне области, која именује стручни орган матичне установе;
- један члан кога именује самостална високошколска установа, у складу са својим општим актом, уколико је матична установа у саставу те самосталне високошколске установе, а који није запослен у матичној установи;
- један члан кога именује Национални савет за високо образовање, а који није запослен у матичној установи.

19.2. На својој првој наредној седници, стручни орган матичне установе је дужан да констатује образовање стручне комисије, да именује два њена члана и да упути захтеве надлежном органу самосталне високошколске установе (уколико је матична установа у саставу самосталне високошколске установе) и Националном савету за високо образовање да именују по једног члана стручне комисије.

19.3. Самостална високошколска установа и Национални савет за високо образовање дужни су да именују по једног члана стручне комисије у року од 30 дана од дана пријема захтева матичне установе, о чему обавештавају орган пословођења матичне установе.

19.4. Датум након два дана пошто је орган пословођења матичне установе обавештен о именовању екстерних члanova стручне комисије сматра се даном њеног коначног образовања.

19.5. Орган пословођења матичне установе дужан је да одмах донесе решење о образовању и саставу стручне комисије и да га достави њеним члановима.

19.6. Члан стручне комисије не сме се налазити у сукобу интереса. У саставу стручне комисије не могу да буду наставници или истраживачи који су претходно написали позитивну рецензију рада, ментор и чланови комисије за оцену и комисије за одбрану, потписници званичних извештаја, као ни акузатор.

20. Стручна комисија – начин рада и рок

- 20.1. Стручна комисија може вршити процену оригиналности непосредним упоређивањем или узимајући у обзир резултате софтверске анализе, уколико оцени да је то потребно, као и друге методе и стандарде, сходно специфичности научне области (увид у истраживачку документацију, као и увид у прикупљену, односно коришћену грађу и сл.).
- 20.2. Стручна комисија може да затражи мишљење и од ментора, чланова комисије за оцену и комисије за одбрану, рецензената, одговарајућег стручног органа високошколске установе и других стручних лица и тела.
- 20.3. Стручна комисија у року од 60 дана од дана свог образовања доставља етичкој комисији образложено стручно мишљење.
- 20.4. На образложени предлог стручне комисије, овај рок у изузетним случајевима може бити продужен за додатних 30 дана. У ове рокове не рачуна се период између 15. јула и 20. августа.
- 20.5. Стручна комисија може, у свакој фази свога рада, да органу пословођења матичне установе упути образложени предлог да суспендује лице против кога је поступак покренут до окончања тог поступка.

21. Етичка комисија - састав и именовање

- 21.1. Наставно-научно веће је дужно да формира Етичку комисију у року од 30 дана од дана ступања овог Кодекса на снагу.
- 21.2. Етичка комисија има 5 чланова из реда наставника.
- 21.3. Мандат чланова Етичке комисије износи 3 године.
- 21.4. Члан Етичке комисије може бити разрешен из оправданих разлога.
- 21.5. У случају престанка мандата члана Етичке комисије, Наставно-научно веће је дужно да изабере новог члана у року од 30 дана од дана престанка мандата.
- 21.6. Етичка комисија има председника.
- 21.7. Председник је по звању и годинама најстарији члан Етичке комисије.
- 21.8. Етичка комисија одлучује већином од укупног броја гласова.

- 21.9. Седнице Етичке комисије заказује и води председник.

21.10. О току седнице води се записник.

22. Етичка комисија – начин рада

22.1. На основу стручног мишљења стручне комисије и писаног изјашњења лица за које постоји основана сумња да се неакадемски понашало, етичка комисија у року од 15 дана од дана достављања стручног мишљења саставља Извештај са мишљење и доставља га органу пословођења матичне установе.

22.2. Етичка комисија може да органу пословођења матичне установе упути образложени предлог да суспендује лице против кога је поступак покренут до окончања тог поступка.

22.3. Уколико утврди постојање неакадемског понашања, етичка комисија може у оквиру Извештаја предложити и да мере за повреду Кодекса буду изречене ментору, рецензентима и члановима комисија за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду.

22.4. Уколико етичка комисија утврди да није било повреде академског интегритета и да се пријава претежно заснива на неистинитим наводима, односно да садржи шиканирајуће елементе, покренуће поступак утврђивања одговорности акузатора.

23. Одлучивање о Извештају етичке комисије

23.1. Извештај етичке комисије орган пословођења матичне установе одмах доставља стручном органу, ради одлучивања.

23.2. Стручни орган доноси одлуку по извештају етичке комисије на првој наредној седници.

23.3. На основу одлуке стручног органа којом је утврђено неакадемско понашање, орган пословођења у року од 15 дана изриче меру за повреду Кодекса.

24. Мере

24.1. Изрицање мера представља израз неслагања академске заједнице са недопуштеним понашањем из Кодекса, као друштвено неприхватљивим поступањем.

24.2. Мере имају за првенствени циљ безусловно ограђивање високошколске установе од наведеног понашања, као и упућивање поруке најширој јавности да су такви облици понашања непримерени члановима академске заједнице.

24.3. Не представљају повреду академског интегритета радње проистекле из грешке иза које стоје часне намере, а која је довела до занемарљивог обима плагијата, односно аутоплагијата. Постојање грешке иза које стоје часне намере и занемарљивог обима плагијата, односно аутоплагијата мора бити образложено у извештају етичке комисије.

24.4. За повреду Кодекса изричу се:

- мере за утврђено неакадемско понашање у виду плахирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплахирања;
- мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања.

24.5. *Мере за утврђено неакадемско понашање у виду плахирања, лажнаг ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплахирања су:*

- оглашавање дипломе о стеченом научном називу доктора наука ништавом у случају коначне одлуке којом је утврђено да докторска дисертација није резултат оригиналног научног рада. Даном оглашавања ништавости дипломе о стеченом научном називу доктора наука, лицу чија је диплома оглашена ништавом престају права и обавезе које је поништена. Сходан поступак примењује се и у односу на магистарску тезу, мастер рад или дипломски рад.
- одузимање наставничког, односно сарадничког звања у случају ако се сазнају нове чињенице, односно појаве докази из којих произлази да у тренутку избора у звање кандидат није испуњавао услове прописане законом, односно ако се утврди да радови на основу којих је кандидат изабран у звање представљају резултат неакадемског понашања. Поступак одузимања звања покреће орган пословођења, а спроводи се на начин који је предвиђен за стицање звања.

24.5.1. Коначна одлука о мери за утврђено неакадемско понашање у виду плахирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплахирања објављује се на седници стручног органа и органа управљања матичне установе и стручног органа самосталне високошколске установе у чијем је саставу матична установа, као и на интернет страницама матичне и самосталне високошколске установе.

24.6. *Мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректнаг академског понашања су:*

- опомена;
- јавна опомена;
- јавна осуда.

24.6.1. Облик мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања одређује се у зависности од тежине учињене повреде, штете која је нанета угледу високошколске установе, активности које је учинилац предложио да ће предузети у сврху отклањања последица повреда Кодекса и процене да ће изречена мера доволно утицати на њега да више не врши повреде Кодекса. О облику мере за повреду Кодекса у виду мање повреде или немарног односа према обавези коректног академског понашања одлучује надлежни стручни орган. Одлука мора садржати образложение због

чега се одређено понашање сматра мањом повредом или немарним односом, а не неакадемским понашањем.

24.6.2. Опошена се изриче учиниоцу повреде Кодекса у виду писаног упозорења без објављивања и уноси се у евиденцију о изреченим мерама упозорења, али не чини саставни део досијеа наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

24.6.3. Јавна опомена се изриче учиниоцу повреде Кодекса, објављује се на седници стручног органа и органа управљања матичне установе и уноси се у досије наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

24.6.4. Јавна осуда изриче се учиниоцу повреде Кодекса, објављује се на седници стручног органа и органа управљања матичне установе и стручног органа самосталне високошколске установе у чијем је саставу матична установа, као и на интернет страницама матичне и самосталне високошколске установе, а уноси се у досије наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

24.6.5. Јавна опомена и јавна осуда објављују се одмах по коначности одлуке којом су изречене.

24.7. О свим изреченим мерама евиденцију води високошколска установа (факултет).

25. Образовање и рад Комисије за професионалну етику

25.1. Наставно-научно веће је дужно да формира комисију за професионалну етику у року од 30 дана од дана ступања овог кодекса на снагу.

25.2. Комисија за професионалну етику има 5 чланова из реда наставника.

25.3. Мандат чланова комисије за професионалну етику износи 3 године.

25.4. Члан Комисије за професионалну етику може бити разрешен из оправданих разлога.

25.5. У случају престанка мандата члана комисије за професионалну етику, Наставно-научно веће је дужно да изабере новог члана у року од 30 дана од дана престанка мандата.

25.6. Комисија за професионалну етику има председника.

25.7. Председник је по звању и годинама најстарији члан комисије за професионалну етику.

25.8. Комисија за професионалну етику одлучује већином од укупног броја гласова.

25.9. Седнице комисије за професионалну етику заказује и води председник.

25.10. О току седнице води се записник.

26. Жалба

- 26.1. Лице против којег је изречена мера и подносилац захтева могу у року од 15 дана од дана пријема одлуке поднети жалбу комисији за професионалну етику, који је установљен општим актом самосталне високошколске установе. Чланови комисије за професионалну етику не смеју бити у сукобу интереса.
- 26.2. Приликом разматрања жалбе, комисија за професионалну етику може да затражи и додатна објашњења од свих учесника у поступку и других стручних лица.
- 26.3. У року од 60 дана од дана пријема жалбе, комисија за професионалну етику доноси одлуку којом потврђује или преиначује првостепену одлуку, или је поништава и враћа на поновно одлучивање.
- 26.4. Одлука комисије за професионалну етику мора бити образложена.
- 26.5. Одлука комисије за професионалну етику доставља се жалиоцу, матичној установи и Националном савету за високо образовање.
- 26.6. Одлука комисије за професионалну етику је коначна.
- 26.7. Матична установа дужна је да коначну одлуку којом се изриче мера за повреду Кодекса у року од осам дана од дана коначности проследи Националном савету за високо образовање.
- 26.8. У случају појављивања нових чињеница које су од значаја за доношење одлуке, а које нису биле познате док је вођен поступак утврђивања неакадемског понашања, етичка комисија може, по подношењу образложеног захтева или на сопствену иницијативу, покренути обнову тога поступка.

27. Започети поступци

- 27.1. Одређбе овог Кодекса примењују се и на све започете поступке и накнадно откривене случајеве неакадемског понашања.

28. Ступање на снагу

- 28.1. Овај Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и сајту Високошколске установе.

председник НН већа

Проф. др Мирјана Францешко

Садржај:

Основне одредбе.....	1
A. Начела.....	2
Б. Настава.....	5
Истраживање и објављивање.....	6
Напредовање.....	7
Однос студената и осталих чланова академске заједнице.....	8
Однос према колегама и академском подмлатку.....	9
Однос академске установе и чланова академске заједнице.....	9
Иступање у јавности.....	10
B. Утврђивање неакадемског понашања.....	10